

18. Božia zvrchovanosť a naše reakcie

Pokiaľ počúvate naše relácie pravidelne, viete, že túžbou každého z nás je, aby každý veriaci porozumel evanjeliu do hĺbky. Väčšina veriacich teoreticky vyznáva, že Hospodin vládne všetkému svojou kráľovskou mocou. Že Hospodinova vláda nie je ničím a nikým ovplyvnená ani obmedzená. Ďalej veria, že sme povolaní k jednote: „*Jedno je telo a jeden Duch, ako ste aj povolaní v jednej nádeji svojho povolania.*”⁵ *Jeden je Pán, jedna viera, jeden krst.*”⁶ *Jeden je Boh a Otec všetkých, ktorý je nad všetkými, preniká všetkých a je vo všetkých.*” **Efezským 4:4-6** Táto jednota nás uvádza do obecnstva Božieho ľudu s Pánom Ježišom Kristom, ktorý je naším Spasiteľom.

Iste ste si všimli, že veľmi často zdôrazňujeme Božiu zvrchovanosť. A práve v otázkach Božej zvrchovanosti a ľudskej zodpovednosti sa mnohí veriaci rozchádzajú. Tí, ktorí sa odvolávajú na tzv. slobodnú vôľu človeka, majú na jednotlivé etapy spasenia odlišný uhol pohľadu. Predpokladajú, že telesný človek hľadá zmysel svojej existencie, túži po duchovnom poznaní, nie je spokojný sám so sebou, skrátka má schopnosť sa nad svojím duchovným stavom zamýšľať. Hľadajúcemu je treba pomôcť, nasmerovať ho správnym smerom, aby si uvedomil, že má odovzdať svoj život Bohu. Boh trpezlivo čaká na naše zavolanie: „Bože, preukáž svoje milosrdenstvo aj mne.“ Z Písma vieme, že hriešnik sám od seba nezačne ľutovať svoje hriechy a už vôbec nemôže uveriť tomu, že Pán Ježiš Kristus zomrel na kríži za jeho hriechy. Pokiaľ čokoľvek z týchto menovaných procesov v živote človeka nastane, je to dôsledok Božieho zásahu, nie rozhodnutie našej slobodnej vôle. Buďme teda opatrní, aby sme nepoužívali ľudskú logiku a racionalizmus, ale držali sa toho, čo je napísané. Jednotlivé etapy daru spasenia sú popísané nasledovne:

Ján 6:37-40 *Všetko, čo mi dáva Otec, príde ku mne. A toho, kto prichádza ku mne, neodoženiem,*³⁸ *lebo som nezostúpil z neba, aby som plnil svoju vôľu, ale vôľu toho, ktorý ma poslal.*³⁹ *A vôľa toho, ktorý ma poslal, je, aby som nestratil nič z toho, čo mi dal, ale aby som všetko vzkriesil v posledný deň.*⁴⁰ *Lebo vôľa môjho Otca je, aby každý, kto vidí Syna a verí v neho, mal večný život; a ja ho vzkriesim v posledný deň."*

Jednoducho povedané, Boh je darca a človek je príjemca. Pretože Boh jedná podľa svojho plánu, človek nemôže zostať bez reakcie. Jeho vyvolení svätí nezostávajú pasívnymi

príjemcami požehnania, ale slúžia nie len Bohu, ale aj bližným. Text 105. žalmu bude naším sprievodcom:

- 1. Pretože Hospodin je zvrchovaný, jedná s jednotlivcami aj národmi milosrdne. To je dôvod nie len k radosti a chválam ale aj k poslušnosti.** Žalm 105 si rozdelíme na dva oddiely. Ten prvý nám pripomenie nie len príbeh Božieho zvrchovaného jednanía a ľudskej zodpovednosti. Obsahuje množstvo výziev a nabádaní veriacich k chválam, premýšľaní o Stvoriteľovom diele, hľadaniu Božej vôle, aby čo najviac ľudí skrze nás uvidelo Božiu slávu:

Žalm 105:1-5,45 ALELUJA. *Oslavujte Pána a vzývajte jeho meno, rozhlasujte jeho skutky medzi národmi. ² Spievajte mu a hrajte, rozprávajte o jeho obdivuhodných skutkoch. ³ Jeho svätým menom sa honoste; nech sa radujú srdcia tých, čo hľadajú Pána. ⁴ Hľadajte Pána a jeho moc, hľadajte vždy jeho tvár. ⁵ Pamätajte na divy, čo učinil, na jeho znamenia a na výroky jeho úst, ... aby zachovávali jeho predpisy a jeho zákon plnili. ALELUJA.*

Všetko dianie okolo izraelského národa a izraelskej histórie popisuje žalmista prostredníctvom Božích zaslúbení:

Žalm 105:8 ⁸ *Večne pamätá na svoju zmluvu, na sľub, ktorý dal pokoleniam tisícim, **10** ¹⁰ Jakubovi to stanovil za zákon, Izraelovi za zmluvu večitú, **14** ¹⁴ nedovolil, aby im ľudia krivdili; i kráľov karhal kvôli nim: **16** ¹⁶ Hlad privolal na krajinu a poničil všetku zásobu chleba. **17** ¹⁷ Pred nimi poslal muža, Jozefa, ktorého predali za otroka. **21** ²¹ ustanovil ho za pána svojho domu a za správcu všetkého svojho majetku, **24-26** ²⁴ Boh tam svoj národ rýchlo rozmnožil a zdatnejším ho urobil od jeho nepriateľov. ²⁵ Prevrátil im srdcia, že znenávideli jeho ľud a ľstivo zaobchodili s jeho sluhami. ²⁶ Poslal svojho sluhu Mojžiša a Árona, ktorého si vyvolil. **28-36** ²⁸ Zoslal temnoty a zahalil ich, lež oni sa jeho slovám spriechili. ²⁹ Ich vody na krv premenil a pozabíjal ich ryby. ³⁰ Ich krajina sa zahemžila žabami, vnikli až do paláca kráľovho. ³¹ Rozkázal a prileteli roje múch, všetky končiny zaplavili komáre. ³² Namiesto dažďa im zoslal kamenec, žeravý oheň do ich krajiny. ³³ A zbil im révu i figovník, dolámal stromy na ich území. ³⁴ Rozkázal a prileteli kobyľky, nespočetné množstvo sarančí. ³⁵ Zožrali všetku zeleň v krajine, zožrali všetku zemskú úrodu. ³⁶ Pobil všetko prvorodené v Egypte, prvotiny všetkej ich mužnej sily. **43** ⁴³ Vyviedol teda svoj ľud v radosti, vyvolených svojich s plesaním. **45** ⁴⁵ aby zachovávali jeho predpisy a jeho zákon plnili. ALELUJA.*

K počtom zásahov bez ľudského pričinenia a jednostranného jednanía Hospodina nie je čo dodať.

Osudy jednotlivcov, či už mocných alebo bezvýznamných, sa realizujú na rovine Božieho zámeru, v historickom kontexte existencie ľudstva.

Ak zhrnieme obsah 105. žalmu, môžeme povedať, že ľudská logika nikdy nepochopí príčiny Božieho jednaní a rozhodovania. Ďakujme Bohu, že neblúdime duchovným vesmírom, ale že nám Boh určil presnú obežnú dráhu, že nám dáva dostatok informácií, aby sme s vďačnosťou a chválami prijímali všetko, čo nám Hospodin pripravil:

2. Vo svojom zvrchovanom milosrdenstve nás Boh vyvolil a drží nad nami svoju ruku, aj keď prechádzame utrpením a skúškami.

Žalm 105 má celkom 45 veršov. Verše 8-44 pripomínajú jednotlivé udalosti od Abraháma, cez putovanie do kanaánskej zemi, až k Hospodinovej výzve k poslušnosti.

Pozrime sa na sedem ponaučení z histórie vyvoleného národa, ktoré môžeme aplikovať ako reakcie na Božie zvrchované jednanie. Na základe Písma vyznávame, že:

- 1. Spasenie je od počiatku do konca výsledkom Božieho pôsobenia.** Celá história dosvedčuje, že spasenie prichádza skrze zvrchovanú Božiu moc, nie skrze bezmocnosť človeka. Hospodin nás chránil ešte skôr, ako sme boli k spásu privedení. K zaslúbenému spaseniu nás vedie svojou cestou.
- 2. Nič a nikto nemôže Hospodinove úmysly s Jeho vyvolenými zmaríť.** Videli sme, že ani faraón, najmocnejší panovník vtedajšieho sveta, nemohol zabrániť vyslobodeniu vyvoleného národa. Hospodin nepotreboval mocnú armádu, aby faraóna porazil. On sám zatvrdil faraónovo srdce, aby dosiahol svoj cieľ. Faraón sa proti svojej vôli stal nástrojom v Božej ruke.
- 3. Hospodinovo zvrchované rozhodnutie zapája jednotlivcov do širších súvislostí.** Povedali sme si, že Boh povolal Abraháma, Izáka, Jákoba, vyvolil si Jozefa, Mojžiša, Árona, ... Hospodin povolal množstvo jednotlivcov, aby z nich vytvoril svoj národ, svoj ľud. Boží zámer nie je len v záchrane jednotlivcov, ale vytvára z nich rodiny a národy, ktoré sú jeho vlastníctvom:
1 Petra 2:9 Ale vy ste vyvolený rod, kráľovské kňazstvo, svätý národ, ľud určený na vlastníctvo, aby ste zvestovali slávne skutky toho, ktorý vás z tmy povolal do svojho obdivuhodného svetla.

V cirkvi sa často správame individualisticky. Prichádzame do zboru ako do divadla, keď sa nám predstavenie nepáči, už tam viac neprídeme alebo ideme inam.

Pretože si nevytvárame trvalé a vzájomne blízke vzťahy, máme dojem, že cirkev k ničomu neslúži. Pokiaľ nie si pripravený budovať miestne spoločenstvo, neplníš Boží zámer.

4. **Božie zvrchované zámery sa naplňajú podľa Jeho časomiery, nie podľa našej.** Históriu, ktorú sme naznačili, sa odohrávalo viac ako 500 rokov. 400 rokov z nich Boží ľud otročil v Egypte. Boh zaslúbil zem Abrahámovi, nakoniec mu patrilo len miesto, kde bol pochovaný. Hospodin Abrahámovi sľúbil, že z neho povstane veľký národ. Keď zomrel, mal len jedného zaslúbeného syna, Izáka. Ten istý Hospodin sľúbil Jozefovi, že bude vládnuť svojmu otcovi a bratom, ale nepovedal mu, že medzitým stráví roky v egyptskom žalári.
5. **Medzi Božie zvrchované zámery patria rôzne skúšky, ktoré preverujú náš charakter.** Jozef bol predaný do otroctva, Mojžiš 40 rokov blúdil po púšti. Apoštol Pavol dodáva: „...do Božieho kráľovstva máme vojsť cez mnohé súženia.“ **Skutky 14:22**
6. **Hospodinova moc a sila je znásobovaná našou slabosťou, preto všetka sláva patrí Jemu.** Všetky príklady Božieho jednanie v ľudských životoch, ktoré sme uviedli, nie sú zamerané na veľkosť a veľkoleposť jednotlivcov, ktoré ku svojim zámerom Hospodin používa. Hospodin často dosiahne svoj cieľ tým najmenej pravdepodobným spôsobom. Z každej situácie vidíme, že aj keď sme slabí a nemohúcní, je v nás skrytá Božia moc a sila.
7. **Boh vždy dosiahne svoj cieľ a dovedie nás do bezpečia.** Napriek všetkým ťažkostiam a životným križovatkám neklesáme na duchu, preto, že:
Rímskym 8:28-31 Vieme, že tým, čo milujú Boha, všetko slúži na dobré; tým, čo sú povolani podľa jeho rozhodnutia. ²⁹ Lebo ktorých predpoznal, tých aj predurčil, že sa stanú podobnými obrazu jeho Syna, aby on bol prvorodený medzi mnohými bratmi. ³⁰ A tých, ktorých predurčil, aj povolal, a ktorých povolal, tých aj ospravedlnil, a tých, čo ospravedlnil, aj oslávil. ³¹ Čo teda na to povieme? Ak je Boh za nás, kto je proti nám?

Skôr, než toto zamyslenie zakončíme, je treba aby sme sa ešte zamerali na to, ako by sme mali reagovať na Božie udeľovanie milosrdenstva:

3. Naše reakcie na Božie zvrchované milosrdenstvo, ktoré nám Hospodin prejavil, by nás mali viesť k chvále, poslušnosti a túžbe uvádzať v známosť jeho skutky. Boh nie je len autorita, ktorá sa na dianie sveta len prihliada, ale vedie nás, aby sme v jednote Ducha naplňovali jeho vôľu. Pokiaľ človek správne pochopí podstatu spasenia, skrze zástupnú smrť Pána Ježiša Krista, skôr či neskôr uzná, že všetká iniciatíva pochádza z Božej ruky. Napríklad aj to, že počúvate túto reláciu, môže byť spôsob Božieho jednania vo vašom živote. Možno, že dnes je ten príhodný čas, aby ste Boha chválili za jeho vernosť a trpezlivosť s nami a stali sa služobníkmi, ktorí sú pripravení vydať svoj život Pánovi.

Učenie o Božej zvrchovanosti a vyvolení by nás malo motivovať k tomu, aby sme niesli dobrú novinu o spasení tým, ktorí ju zatiaľ nepočuli. Boh ich srdce pripravuje. Nebude to cesta priama ani jednoduchá. Aj keď sa nedočkáme odpovede na naše modlitby, máme istotu, že nás Boh neopustí:

2 Timotejovi 2:10-13 *Preto všetko znášam pre vyvolených, aby aj oni dosiahli spásu, ktorá je v Kristovi Ježišovi, a večnú slávu.* ¹¹ *Spôľahlivé je to slovo: Ak sme s ním zomreli, s ním budeme aj žiť.* ¹² *Ak vytrváme, s ním budeme aj kraľovať. Ak ho zaprieme, aj on zaprie nás.* ¹³ *Ak sme neverní, on ostáva verný, lebo seba samého zaprieť nemôže.*